

Schmitz

duren. Volgende week of de week daarop zal ik overleg met staatssecretaris Patijn voeren. De aanleiding daartoe is de steeds groter wordende druk op Buitenlandse Zaken, terwijl de discussie over de waarde en de integriteit van ambtsberichten door blijft gaan. Wij zullen overeenstemming moeten bereiken over een werkbaar vorm. Ook organisaties zoals NGO's zullen hun licht daarover moeten laten schijnen.

De heer Patijn en ik zijn onze eerdere toezeggingen nagekomen. Er is overleg gestart met Amnesty International en VluchtelingenWerk. Er wordt nu met een zekere regelmaat overleg gevoerd over de ambtsberichten. Wij zijn wel degelijk bezig om de informatie te bundelen. Wij dienen een oplossing te vinden voor het probleem van de voortdurende discussie over ambtsberichten met behoud van de verantwoordelijkheden die de onderscheiden partners daarin hebben.

De heer **Van Traa** (PvdA): Voorzitter! Bij de wijziging van de Vreemdelingenwet in 1994 is de medeverantwoordelijkheid van de minister van Buitenlandse Zaken voor het toelaten van vluchtelingen uit de wet gehaald. Daar lag mede de wens aan ten grondslag om een duidelijke scheiding aan te brengen tussen de twee verantwoordelijkheden. Ik denk dat in de praktijk soms wel degelijk rekening wordt gehouden met de wijze waarop Justitie om zal gaan met een ambtsbericht. Wil de staatssecretaris daarop toezien? Ook de toets door Amnesty maakt zo'n ambtsbericht nog niet voor 100% waar, veilig of volkomen. Elke schijn moet vermeden worden – in de praktijk zal dat zeker voorkomen – dat de ambtenaren van Buitenlandse Zaken een ambtsbericht opstellen dat op maat van Justitie is gemaakt. Soms kun je je niet aan die indruk onttrekken. Wat is daaraan te verbeteren? Dat laat onverlet dat uiteindelijk de staatssecretaris verantwoordelijk is voor de beslissingen die worden genomen op basis van het ambtsbericht.

Staatssecretaris **Schmitz**: Voorzitter! Het moge in dit debat, maar ook in vele andere debatten, duidelijk zijn dat ik geen poging uit de weg ga om

een systeem, een procedure te ontwikkelen die rust op dit front zal bieden. Ik spreek echter tegen dat Buitenlandse Zaken de berichten zodanig bijstelt dat dit Justitie al dan niet welgevallig is. Ik zal bovendien proberen om een vorm te vinden waarin iedere schijn daarvan wordt vermeden. Er is bijvoorbeeld al eens gesproken – dat is vooralsnog niet haalbaar – om op Europees niveau een instituut in te stellen waarin de ambtsberichten voor de landen van de Europese Unie aan de orde komen. Wij zullen zelf een goede vorm moeten vinden. Justitie, ikzelf, maar ook Buitenlandse Zaken zijn gebaat met duidelijkheid over de juistheid en correctheid van ambtsberichten.

Vragen van het lid Janmaat aan de minister van Justitie, over uitspraken van de procureur-generaal van het OM, Docters van Leeuwen, over de mogelijke vervolging van legerleider Bouterse.

De heer **Janmaat** (CD): Mijnheer de voorzitter! In de publiciteit hebben berichten gestaan dat de procureur-generaal van het OM, Docters van Leeuwen, de officier van justitie zal steunen in een poging een dagvaarding uit te reiken aan de intussen staatsadviseur van de Surinaamse regering geworden heer Bouterse. Dat bericht mag toch in hoge mate verbazen, want daarmee wordt de relatie tussen Nederland en Suriname ernstig verstoord. Het is mogelijk dat de heer Docters van Leeuwen nog niet volledig ervan is doordrongen dat Suriname geen kolonie meer is.

Mijnheer de voorzitter! Het verbaast nog meer als gekeken wordt naar het beleid van de Nederlandse regering. Een tipje van dat beleid is opgelicht tijdens de IRT-enquête, waaruit is gebleken dat de Nederlandse overheid meer soft- en harddrugs heeft ingevoerd dan de heer Bouterse mogelijkerwijs ooit bij elkaar heeft gezien. De consequenties daarvan voor hoge Nederlandse ambtenaren zijn alleen gouden handdrukken en plaatsverwisselingen geweest. Verantwoordelijke politici schijnen hier te kunnen doen wat zij willen, want zij blijven geheel buiten schot. Het is zelfs zo sterk geweest

dat Nederland de naam van narcostaat ontving. Ik stel daarom de volgende vragen aan de minister van Justitie.

1. De Nederlandse overheid heeft nu in de steden Amsterdam en Den Haag eigen coffeeshops; weliswaar voor softdrugs, maar dat is uitlokken tot het gebruik van harddrugs. Acht de regering het mogelijk dat op korte termijn de minister-president als eerstverantwoordelijke in het buitenland zal worden gedagvaard?

2. Wanneer neemt het kabinet een politiek standpunt in om de officier van justitie al dan niet in de gelegenheid te stellen de dagvaarding uit te brengen? Wil het de Kamer daarvan op korte termijn op de hoogte stellen?

3. Wat is de waarde van de mogelijk uit te brengen dagvaarding nu het Hof van Straatsburg het gebruik van anonieme getuigen heeft afgewezen en de Hoge Raad der Nederlanden als een kwajongen heeft teruggestuurd?

De **voorzitter**: Wilt u afronden?

De heer **Janmaat** (CD): Voorzitter! Ik heb nog een vierde vraag, maar die zal ik in tweede termijn stellen.

Minister **Sorgdrager**: Voorzitter! Het is even de vraag hoe serieus ik hierop moet ingaan. Laat ik beginnen met te zeggen dat het de heer Docters van Leeuwen is die een aantal mededelingen heeft gedaan.

De eerste vraag van de heer Janmaat, namelijk of de minister-president in het buitenland wordt gedagvaard, neem ik niet serieus.

Bij de tweede vraag – wordt de officier van justitie in de gelegenheid gesteld een dagvaarding uit te brengen – moet ik even wijzen op de verantwoordelijkheden. Het openbaar ministerie neemt een beslissing. De minister van Justitie gaat daar al of niet mee akkoord. Als het echt belangrijk is, voor buitenlandse politiek of anderszins, dan wordt dat gemeld in het kabinet of aan een enkele bewindspersoon om zo nodig te overleggen over de vraag of de opportuniteit zodanig is dat het moet gebeuren.

Dan kom ik op de waarde van de dagvaarding. Ik meen dat ik de heer Janmaat moet aanraden het arrest van het Hof van Straatsburg inzake anonieme getuigen maar even zelf te

Mevrouw Sorgdrager, minister van Justitie

lezen voordat hij een aantal losse flodders in de ruimte schiet.

De heer **Janmaat** (CD): Mijnheer de voorzitter! Ik begrijp dat de regering de vragen liever bagatelliserend afdoet. Wat zij op dat gebied presteert, grenst immers aan het ongelooflijke. Het is maar de vraag of de minister-president op een gegeven moment in het buitenland zal worden gedagvaard, want wat hier op drugsgebied gebeurt, is schandalig. Het is misdadig ten opzichte van de eigen jeugd. Daarom hebben wij ook de indruk dat nu in de grote steden wat overschotjes van de IRT-handel op de markt worden gebracht.

De waarde van de dagvaarding. De uitspraak van het Hof van Straatsburg mag volgens de losse flodders van de minister van Justitie dan niet tot mij zijn doorgedrongen, maar het kost de Staat der Nederlanden in ieder geval miljoenen die uitgekeerd moeten worden aan mensen die op basis van ten onrechte gedane verklaringen vastzitten. Het blijft dus de vraag wat de waarde van de dagvaarding is. En nu hoor ik graag een serieus antwoord. Dat probeert de minister toch te geven?

Dan stel ik mijn laatste vraag. Als de regering niet overgaat tot het

goedkeuren van het uitbrengen van de dagvaarding aan de adviseur van staat van de Nederlandse regering, is zij dan bereid de Surinaamse regering excuses aan te bieden voor de naar onze mening ongehoorde brutaliteit? Nederland heeft immers zelf voldoende boter op zijn hoofd.

Minister Sorgdrager: Voorzitter! Over een eventuele dagvaarding of een strafzaak doe ik in het openbaar geen mededelingen. Er is een besloten overleg geweest met de vaste commissies voor Justitie en voor Buitenlandse Zaken. Daar zijn mededelingen gedaan. Ik ga daar hier dan ook niet op in.

Vragen van het lid O.P.G. Vos aan de minister van Justitie, over **TBS-passanten**.

De heer **Vos** (VVD): Voorzitter! Onrechtmatig, onbehoorlijk en ongeloofwaardig: zo typeren rechter en ombudsman de handelwijze van Justitie inzake de wachtlijst van zware delinquenten die behandeld moeten worden in een TBS-kliniek. "Een dramatisch tekort", stelt de dienst justitiële inrichtingen in februari 1996. De VVD heeft bij het

debat in juni 1996 voor dit probleem aandacht gevraagd. In juli 1996 was voor de rechter de maat vol. Het argument dat uitbreiding tijd kost, bleek versleten.

Circa 140 passanten wachten thans langer dan drie maanden op plaatsing in een TBS-kliniek. Het schadetarief is f 150 per dag. Dat wil zeggen f 21.000 voor alle wachtenden en 7,6 mln. per jaar. Dat op die manier belastingcenten worden besteed, is niet te verteren. Het uiterste moet worden gedaan om de schade te beperken. De maatschappij, de TBS-passanten en de behandelaars worden thans gedupeerd. Het plan van de minister voor 140 noodplaatsen heeft de tekentafel nog niet verlaten. Dit probleem vraagt om een bestuurlijke vuist op tafel. De VVD stelt hierover de volgende vragen.

1. Wanneer en waar worden de voorgestelde 140 noodplaatsen gerealiseerd?

2. Zijn die noodplaatsen zodanig dat daarmee het juridische risico van de schadeplechtigheid wordt dichtgetimmerd?

3. Is de minister bereid de noodplaatsen voorlopig aan te wenden voor chronisch delictgevaarlijke patiënten, dat wil zeggen: voor uitbehandelde TBS-gestelden in plaats van voor de TBS-passanten, die dan direct de kliniek in kunnen?

4. Is de minister bereid om de capaciteit van het Meijers-instituut in Utrecht voorlopig grotendeels in te zetten voor behandelpaatsen in plaats van voor selecties?

5. Hoe anticipeert de minister in concreto op de situatie van 1998, ervan uitgaand dat in 1996 slechts 60 mensen zijn ingestroomd en 190 mensen zijn uitgestroomd?

Minister Sorgdrager: Voorzitter! In de loop van de tijd is de maatregel van terbeschikkingstelling steeds meer door de rechter opgelegd. Dat heeft te maken met een aantal ontwikkelingen en veranderingen in de samenleving: groepen mensen met een geestelijke stoornis, die – alleen omdat zij onvoldoende of niet behandeld worden – op enig moment een delict begaan en op die manier in de TBS belanden en mensen die rondlopen en zwaar verslaafd zijn, onder invloed van hun verslaving delicten plegen en eigenlijk niet meer toerekenbaar zijn.